

Forum for Menn og Omsorg:

www.krisesenter.org

Høringsuttalelse til Barne- og likestillingsdepartementets Høringsnotat av Oktober 2008 om:

Forslag om lovfesting av krisesentertilbudet

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/Hoyringar/hoeringsdok/2008/horing---forslag-om-lovfesting-av-krises.html?id=534475>

Forum for Menn og Omsorg (heretter FMO) er et nettverksinitiativ som vesentlig befatter seg med fedres muligheter for å følge opp sine barn etter skilsmisse/samlivsbrudd – med hovedvekt på barnefordelingssaker. Vårt erfaringstilfang tilsier at krisesentre misbrukes for å fremme påstander om vold som i sin brukes strategisk i barnefordelingssaker for å nøytralisere kompetente fedres krav om likebehandling.

Denne påviselige dynamikk var særlig bakgrunn for opprettelse av hjemmeside og dannelsen av FMO. Vi er særlig bekymret over fraværet av bevis- og dokumentasjonskrav som rammer rettssikkerheten og truer forholdet mellom barn og fedre. FMOs tidligere avgitte høringsuttalelser til spørsmål som berører forholdet mellom foreldre og barn finnes på denne linken: http://www.krisesenter.org/menu_horingsuttalelser.htm

I høringsbrevet er ytret ønske om at høringsinstansene følger ”samme systematikk” som departementet i utformingen av våre uttalelser. ”For å sikre rask og effektiv oppfølging” som det heter. FMO er tilhenger av systematikk, men vil nødvendigvis måtte følge en annen redaksjonell linje enn den BLD ønsker seg, da vi etter å ha lest høringsnotatet finner en del tvilsomheter som best påpekes gjennom å lage en alternativ fremstilling.

FMO ser det som tvingende nødvendig at BLD og andre som etter hvert skal lovbehandle spørsmålene får andre perspektiver enn hva BLD foretrekker, idet vi samtidig påpeker at språkbruken må underkastes en mer kritisk analyse når det kommer til uttrykk som ”vold”, ”utsatt” og ”voldsutøver”. Vi ønsker også å fokusere på hvordan ”kriser” kan forstås som noe kvalitativt mer enn utelukkende påstått utsatthet for vold.

Vi har derfor valgt å ta opp disse temaene i denne rekkefølge:

1. Bevis- og dokumentasjon
2. Kunnskapsgrunnlaget
3. Vold og overgrepspåstander som industri
4. Barn
5. Behov for krisesentre
6. Kjønn, ideologi og diskriminering
7. Konkrete kommentarer

1. Bevis og dokumentasjon

Høringsnotatet bruker konsekvent uttrykk som ”vold”, ”utsatt” og ”voldsutøver” samt ”gjerningsperson” uten å nyansere for at man verken fra krisesenterhold eller hos BLD strengt tatt vet om det er korrekte betegnelser for de ulike forholdene som krisesentervirksomheten tar opp i seg. Svært mange av de fedrene som henvender seg til FMO har erfart at uvderheftige volds- og overgrepspåstander hvitvaskes gjennom krisesentersystemet; at krisesenteransatte brukes som vitner om forhold krisesentrene vanskelig eller umulig kan ha noen kunnskap om utover kvinnes påstander.

Kvinner/mødres påstander om vold og overgrep er ikke sjelden strategisk motivert. Å ta med seg barn på krisesenter er som vi skal komme tilbake til, meget skadelig både for barna som i en del tilfeller får feilaktig inntrykk av konflikten mellom mor og far. Og det er i straffelovens forstand omsorgsunndragelse som dessverre aldri påtales. FMO kan derfor ikke omfavne forslaget om å gjøre krisesentervirksomheten mer omfattende, med mer bruk av falske påstander som ødelegger barnefordelingssaker som konsekvens.

Høringsnotatet har ikke dokumentert at voldsutsatte personer i nære relasjoner er så mange i antall at det er behov for en utbygging av tilbudet. Når vi vet hvor lett tvilsomme påstander brukes og misbrukes – vesentlig av mødre – er det uansvarlig av myndighetene å legge opp til en større utbygging av krisesentre. Som om et aldri dokumentert behov var reelt. Vi kan vente oss at fedrene tar opp kampen om offerrollen med like virkemidler blir denne politikken videreført. FMO har allerede satt på plass flere fedre som demoralisert av barnefordelingssakenes skitne dramaturgi, har fremmet tvilsomme påstander mot mødre.

På dette punkt er vi like strenge mot menn som mot kvinner. Men vi ser hvor lett kvinners voldspåstander glir gjennom og uavhengig av rettslig prøving – sivilt eller også strafferettslig – blir konsekvensen ikke sjelden fullt tap av kontakten med barna. Vi ser også mange eksempler på fagfolk (jurister og psykologer i ulike roller, samt barnevernpsykonomer og mannehatende polititjenestepersoner) som kaster alle krav til beviser og rettssikkerhet, når den offisielle politikken tilsier at kvinner aldri lyver om overgrep slik krisesenterleder Tove Smaadahl får hevde uimotsagt i riksdekkende medier så ofte hun lyster.

FMO antar at de gjennomgående metodeproblemene utredningen forsømmer å reflektere, også gjør seg gjeldende på grasrotnivå når signalene er at ”anything goes”. Uten distinkte krav til klassifisering og verifisering vil registrering av ”voldstilfeller” kunne bli misvisende. For de som arbeider i førstelinjen i dette lavterskeltilbudet kan det umulig være tilfredsstillende å bli opplært til å ta alle krisesenteroppsøkende kvinners påstander for god fisk. Hvis man ikke i utgangspunktet skiller mellom påstander om vold og beviste/sannsynliggjorte forhold, kan man risikere å gjøre uskyldige urett og barn faderløse.

FMO anbefaler lesning av disse kronikkene med relevans for de problemstillingen vi tar opp:

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/naar_mor_taper_terreng.htm

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/frykten_for_fedrene.htm

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/voldtekt_av_forstanden.htm

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/morketall_og_hvitvaskede_sannheter.htm

2. Kunnskaps- og utredningsgrunnlaget

Fravær av bevis og dokumentasjon er altomfattende og rammer også troverdigheten til utredninger som kjønnsideologiserte departementer og myndighetsnivåer fremmer. Krisesenterloven er grundig planlagt over tid og har gått seiersgangen fra Familiemelding og Kvinnevoldsutvalg, men uten at kunnskapsgrunnlaget er underkastet kritisk analyse. I nærværende notat er det riktignok gitt eksplisitte refanser til ulike arbeider, slik at grunnlaget er kjent. Denne redeligheten setter FMO pris på, likeledes bruken av fornoter for å henvise til hvilke kilder BLD påberoper seg for ulike synspunkter og formål.

Men FMO kan samtidig ikke helt fri seg fra å reflektere at svært mange av referansene som FMO delvis kjenner til, ikke nødvendigvis gir BLD belegg for å fremme et forslag om lovfesting av krisesentertilbud som nødvendigvis må bygge på forutsetningen om at behovet er tilstede for et mer omfattende tilbud. Hvordan er etterspørselen dokumentert? Hvilke vitenskapelige kriterier har NKSTV og andre instanser benyttet seg av i sine rapporter? Metodeproblemene står i kø. FMO har i en tidligere høringsuttalelse til Kvinnevoldsutvalget (NOU 203:31) påpekt en rekke misforhold vi ikke kan se at BLD har tatt høyde for:

<http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/horingsuttalelsekvinnevold.htm>

BLD viser også til et departementsbestilt- og utgitt informasjonhefte om ”Påstander om vold i barnefordelingssaker” utarbeidet av Alternativ til vold (ATV) på et særdeles tvilsomt metodisk grunnlag og med en språkbruk som ikke nyanserer mellom påstander og rettskraftige straffedommer på grunnlag av rettergang med bevisføring. FMO har henvendt seg til BLD for å påpeke at det som står om ”Foreldrefiendtliggjøringsyndromet” (PAS) er ikke bare feilaktig fremstilt rent kunnskaps- og begrepsmessig, men også inneholder en ikke usannsynlig tilsiktet uredelighet som gir inntrykk av at det amerikanske psykologforbundet (APA) advarer mot PAS som fenomenbeskrivelse/begrep og evt diagnose. (Q-1144b, s37)

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/paastander_om_vold_i_barnefordelingssaker.htm

Dette er påviselig feil. ATVs psykologer som har utformet heftet har bevisst forledet leserne; BLD vil ikke rette opp feilen. Krisesentrene oversvømmes av mødre som involverer barn i barnefordelingstvister. Uten krav til redelighet på utredningsnivå hvitvaskes slike strategier ytterligere. BLD burde som utredningsinstans i større grad holde seg oppdatert om hva enkelte brukergrupper som FMO fanger opp av relevant faglitteratur og diskurser som tar høyde for at overgrepssproblematikken ikke utelukkende kan og må sees fra kvinners side og vinklet utfra interessene til fagfolk som benekter f.eks forekomsten av PAS.

3. Vold og overgrepspåstander som industri

FMO frykter at voldspåstander og lignende allerede har blitt en industri hvor altfor mange (nærings)interesser er knyttet opp til opprettholdelse og utvikling av trussel- og fiendebilder som holder seg med mørketall heller enn nøktern empiri. I den kontekst er Krisesenterloven et instrument egnet til å tilrettelegge for krisesentre som vekstnæring som kan sysselsette diverse psykonomer og feminister (eller begge deler), samt utredningsinstitutter som får i oppdrag å rapportere og drive ekstern internkontroll. Vi registrerer at mediene følger kildekritikkøst opp. Det bindes opp mye energi for å opprettholde forestillingen om store omfang av vold.

FMO ser ikke at økt hysteri og utbygging av krisesentre gavner kampen mot vold og overgrep før man evt har tatt inn over seg at ikke alle kvinner som oppsøker krisesentre har edle motiver. I verste fall får vi en utvikling hvor også menn misbruker krisesentre for å posisjonere seg, og tar med seg barna for å hindre kontakt mellom mor og barn. Vårt poeng er enkelt: Den praksis som har utviklet seg hittil virker demoraliserende. Ved å gjøre krisesenterutbygging til vekstnæring skapes forventninger i befolkning/opinion og på ulike myndighets og senternivåer om at vold er mer hyppig forekommende enn hva som kan dokumenteres med seriøse omfangsstudier. Myndighetene må finne andre sysselsettingstiltak. Les disse artiklene som setter FMOs syn i sammenheng med voldshysteriets nedslagsområder:

http://www.krisesenter.org/docs/overgrep_som_industri.htm

http://www.krisesenter.org/docs/og_moerketallene_er_store.htm

http://www.krisesenter.org/docs/overgrep_paastander_redaktoeransvar.htm

4. Barn

FMO har sett litt for mange tilfeller hvor barn har blitt involvert i krisesenterstrategier med manglende kontakt mellom far og barn som resultat, til at vi kan godta som et udiskutabelt premiss at mor skal få ta med seg barn på krisesenter sånn uten videre. Dette problemet er aldri utredet, f.eks i forhold til hvilken rettskraft mors egne påstander skal tillegges – uten at far er hørt. I de aller fleste tilfellene hvor mor drar med seg barn til krisesentrene har man å gjøre med ekteskap hvor fedre har i utgangspunktet liekstilte rettigheter, iallfall på papiret.

Krisesentre er ikke noe sted for barn. FMO ser ikke totalt bort fra at det fins kvinner som har reelt behov for krisesentre, dvs fordi de blir reelt utsatt for vold fra sine menn. Men vi kan ikke godta at man kritikkløst godtar alle kvinners forsikringer om at de kun har ”barnets beste” i tankene og følelsene. Det må stilles ekstra strenge krav til at barn i det hele tatt slippes inn på krisesentre. Ansatte som bidrar til omsorgsunndragelse fra fedres lovhjemlede omsorg – særlig aktuelt i interregnumsfasen mellom samlivsbrudd og evt rettsavgjørelse – må opplyses om straffansvar ift nasjonal barneborføring (strl § 216).

5. Behov for krisesentre

FMO har aldri avvist at det forekommer vold i nære relasjoner og i andre sammenhenger. Det vi har reagert på er ideologisk ensidighet og tilbøyeligheten til å se gjennom fingrene med kvinner/mødres falske anklager, i særlig grad når disse får katastrofale konsekvenser og i verste fall fører til justismord og ødelagte foreldre – barn – relasjoner. FMO erkjenner altså at det forekommer vold begått av menn mot kvinner og omvendt. Det siste har vi fått en del henvendelser om da vi blir oppfattet som det eneste krisesentertilbudet for menn i landet. Vi er således ikke avvisende til behov for krisesentre – for begge kjønn – men tar forbehold for omfang og utbud av krisesentertjenester.

Før det gjøres noe mer, må det undersøkes mer nøkternt om omfang og ikke minst må definisjonene på vold av ulike kategorier og alvorlighetsgrader under lupen. Med andre ord:

FMO finner ikke nærværende høringsnotat tilfredsstillende utarbeidet. Utvidelse av tilbud for kvinner er ikke begrunnet. Et evt likestilt tilbud for menn er heller ikke utredet. Vi trenger en diskusjon om ulike typer av vold, f.eks systemvoldbetingelser som ødelegger mennesker mentalt, sosialt og økonomisk, f.eks systembeskyttet samværssabotasje, foreldrefiendtliggjøring og bruk av falske beskyldninger om vold og overgrep.

FMO ser faren ved at krisesentertilbudet blir for tett knyttet opp til andre isntanser som heller ikke bygger på beviskrav og dokumentasjonspraksis, med mulig unntak av politiet som bør koples inn når det er mistanke om vold og behov for bevissikring. Et visst oppfølgeransvar er ikke dumt, sikkert ålreit for de berørte og dessuten viktig som kunnskapskilde for krisesenternes konfliktforståelse. FMO er imidlertid mer skeptisk til behandling da vi har sett en del tilfeller på at man setter i gang behandling uten å dokumentere behovet.

I de verste tilfellene går mødre i ”partnervoldterapi” hos ATV i årevis slik at ATV i henhold til angiverkulturens premisser må melde sakesløse omsorgskompetente fedre til barnevernet i årevis. FMO har kjennskap til slike saker. De fedrene som utsettes for denne systemsjikanen kunne saktens trengt et krisesetner for å hvile ut mellom slagene, hvilket bringer oss over på hvilke tildragelser og utsatthet, sårbarhet mv som bør kunne kvalifisere til opphold på krisesentre. FMO er som nevnt ikke utelukkende negative til krisesentre, men vil ha en mer kvalifisert debatt om voldsbegreper og definisjoner.

Knytter man tilbudet utelukkende opp til påstått men ikke nødvendigvis beviselig og dokumenterbar vold – fra begge kjønn – vil man ikke overraskende få en eskalering i voldsanklager fra personer – av begge kjønn – som ganske sikkert er stressede og trengende til sympati og empati, men som knapt kan sies å være voldsutsatte. Dermed senkes terskelen også for seriøsiteten på det evt behandlingstilbudet som krisesentrene evt skal servere eller administrere. ”Vold i nære relasjoner” er et uegnet begrep, ikke bare fordi krav til dokumentasjon er fraværende, men også fordi relasjonene ikke trenger være nære lenger, f.eks forholdet til eks partnere og foreldre til felles barn.

I den grad det blir aktuelt å bygge krisesentre for menn, er FMO rede til å delta med sin kompetanse. Vi anser kriseforståelse og konflikthåndtering som vesentlige og vil ikke henge oss unødig opp i vold eller ikke vold. I samlivsbruddfasen er det for mange mye som går i oppløsning. Menn har påviselig svakere nettverk enn kvinner og trenger avgjort et tilbud til å tackle ulike sider av samlivsbrudd og barnefordeling, forstått som størrelser man med fordel bør holde adskilt både fornufts- og følelsesmessig.

FMO melder seg herved på i det videre arbeidet med å tilrettelegge for et hensiktsmessig krisesentertilbud for menn, idet vi understreker at krisesenterarbeide bør være fritt for ideologiske føringer og disiplineringskrav, slik vi dessverre har sett at Reform – ressurscenter for menn – har ligget under for, med konsekvens for tilbudet til politisk ukorrekte menn.

http://www.krisesenter.org/docs/krisesenter_for_menn.htm

http://www.krisesenter.org/docs/familievold_et_unyansert_begrep.htm

http://www.krisesenter.org/docs/reform_for_syns_skyld_280205.htm

6. Kjønn, ideologi og diskriminering

Krisesentertilbudet må altså være likeverdig distribuert til kvinner og menn. Enten det er stat eller kommune eller frivillige organisasjoner som tar seg av krisesenter for menn, må disse få de samme økonomiske rammene som dagens krisesenter for kvinner har. Forsøk på føringer fra statsfeminister i byråkrati og likestilling på å styre menns egen konfliktforståelse inn i kvinneideologiens rammer må bannlyses. Gjerne fra autoritativt regjeringshold med Knut Storberget og Anniken Huitfeldt i spissen. Før disse betingelsene er på plass, kan myndighetene ikke forcere utbyggingen av flere krisesentre for kvinner.

Man må også utrede kriseforståelsen bedre, ikke stille krav om at man må ha blitt voldtatt for å slippe inn på et senter. Voldsmottak må adskilles fra sentrene slik at forholdet til straffelovens nedslagsfelt blir tydelig. En sliten kvinne skal kunne søke hjelp og støtte uten å måtte si at hun er blitt voldtatt eller mishandlet. Det samme gjelder for menn. Når det gjelder skolering av krisesenteransatte bør det skje på ideologifritt grunnlag. Nærværende høringsrunde bør ideelt sett gi grunnlag for et mer substansiell samfunnsdebatt om hvor trengende norske menn og kvinner kan og bør være for å søke hjelp.

Utenlandske kvinner må få klar beskjed om at det ikke nytter å bruke krisesentre til å skaffe seg grunnlag for opphold i Norge under henvisning til påstått men ikke dokumentert vold. FMO vant i sin tid en klagesak i Likestillingsnemnda mht anvendelsen av Utlendingsforskriftens § 37, 6. ledd. Som dermed er å anse som kjønnsdiskriminerende. Hvis vold er et større problem blant innvandrerkvinner og deres menn, kan man forsøksvis innrede egne voldsavdelinger på asylmottakene, så får man bedre orden på statistikkene. At innvandrerkvinner som pga sin religion ikke kan omgås norske etniske menn på et krisesenter, skal ha forrang fremfor norske menn, blir for dumt, selv under statsfeminismen.

Volds- og overgrepsideologien må underkastes grundig kritikk. Vi kan ikke bygge på de forutsetningene som Amnesty og andre organisasjoner – med effektiv hjelp fra toneangivende myndigheter og medier – stiller opp. Ideologien må fjernes fra universiteter og høyskoler som utdanner folk som skal arbeide med kvinner og menn i krise. Selvrapportering som metode er forkastelig, vide fleksible definisjoner og standarder undergraver tilliten til forskningen og til rettspleien. Vi stiller også spørsmål ved integriteten til NKSTV når de stadig vekk blir premisseleverandører til forståelsen av vold, traumer mv.

Hvor (kjønns)nøytrale er dette fagmiljøet? FMO ser flere tendenser til at mørketall skrur i været. Barnevernet vil ha flere bekymringsmeldinger, anklager florerer i den type saker vi forholder oss mest til – barnefordelingssakene – og hvem som er verst av mor og far kan egentlig være det samme. Men vi ser hvem som får medhold i den destruktive kampen om barna, uten at påstander om vold og overgrep blir underkastet bevisvurdering. Krisesenterideologien er skadelig. FMO har sett nok tilfeller av misbruk av krisesentre til at vi uten videre kan støtte forslaget om å lovfeste tilbudet før krisesentrene har tatt et oppgjør med de falske beskyldningene rettet mot menn og fedre, oftest med barn som innsatsfaktor.

<http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/angiversamfunnet.htm>

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/naar_forskning_misbrukes.htm

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/empiri_eller_hysteri.htm

7. Konkrete kommentarer

FMO er ikke fornøyd med tilstandsbeskrivelse og tallbelegg. Ingen av disse viser at reell vold har funnet sted. Definisjoner må gjennomgås på nytt, likeledes om tilbudet skal omfatte mennesker som ikke hevder å ha blitt utsatt for vold, men som har behov for et opphold (vekk fra en slitsom partner f.eks). Målgrupper må revurderes og dessuten differensieres med tanke på betingelser for innvandrere.

Forholdet til andre instanser må ikke føre til sammenblanding av interesser og utvanning av ansvarsforhold. Samordning av tjenester høres flott ut, jf ”tverrfaglig samarbeide” som mantra, men kan lett føre til forskyvning av kompetanse/myndighet og uklarhet om tilhørighet. Som lavterskeltilbud bør imidlertid krisesentre ha oversikt over andre tilbud, lovverk og systemnivåer med tanke på veiledning og henvisning.

Politiattest er et krav som stilles i de fleste sammenhenger, så hvorfor ikke også her. Minst like viktig er kan hende at de som arbeider på krisesentre er voksne og modne nok til å forholde seg til andre menneskers kriseopplevelse, uten å komme i fare for å projisere egne offerbilder og ideologi over på klienter og deres situasjon. Taushetsplikt overfor andre instanser må være etter avtale med den enkelte klient. Det må presiseres hva konkrete opplysninger innebærer også strafferettslig – med gjensidig ansvarliggjøring.

Offerstigmatisering er uheldig, også terapeutisk. Politisering av tilbud må unngås enten det er kvinner eller menn som er brukere av krisesentertjenester. Internkontroll og kvalitetssikring er selvsagtheter og må være obligatoriske krav, også med tanke på læring av erfaring. Tilegnelse av empiri mv. Først og sist må det utredes bedre hva dette krisesentersopplegget koster i dag, og hva det vil koste når og hvis det blir utbygget til et likeverdig tilbud for begge kjønn. Herunder må det også dokumenteres hvor mye genererte utredningsoppdrag koster.

FMOs høringsuttalelse sendes pr epost til postmottak@bld.dep.no og ettersendes pr ordinær post hvis nødvendig. Vår høringsuttalelse anses herved rettidig innlevert og vi forutsetter at BLD og andre myndighetsnivåer leser oss selv om vi ikke har fulgt BLDs anvisning på hvordan de ønsker at høringsuttalelser skal utarbeides. Endring av fokus og vinkling kan virke opplysende på en kvalitativ annerledes måte om man bryter mønsteret. FMO anser den rådende ideologien på området vold og overgrep for å være skadelig. Også for de reelt utsatte som kan bli gjenstand for hittil uforutsette pendelsvingninger. Redaksjonen avsluttet kl 17.30.

Forum for Menn og Omsorg:

Ole Texmo

Nerdrum 15. januar 2009